

Література:

1. Конституція України 1996 р.
2. Податковий кодекс України 2010р., зі змінами на 2016 р.
3. Гомонай В. В. Зближення законодавства України з правовою системою ЄС [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.nbuv.gov.ua:8080/dspace/bitstream/handle/123456789/10137/33-Gomonay.pdf?sequence=1>
4. Петров Р. Транспозиція *acquis* Європейського Союзу у правові системи третіх країн. – К.: Істина, 2012. – 364 с.
5. Податок_на_додану_вартість. Електронний ресурс: <https://uk.wikipedia.org/wiki/>

Науковий керівник: асистент кафедри міжнародного права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого О. С. Калмикова

Д. І. Федченко¹

ПЕРЕШКОДИ НА ШЛЯХУ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ В АКсіОЛОГІЧНО-ПРАВОВОМУ АСПЕКТІ

Під впливом політичних, економічних, соціальних та інших чинників Україна ще з 1991 року, з моменту проголошення незалежності, обрала стратегічним напрямком розвитку інтеграцію в європейський економічний і політико-правовий простір. Тому, вступ до Європейського Союзу є основним зовнішньополітичним пріоритетом і стратегічною метою України на найвищому державному рівні. Важливим кроком на шляху Євроінтеграції в 2014 році було підписання та ратифікація політичної та економічної частин Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом. Зараз Україна перебуває на першому етапі приєднання до ЄС, відбувається гармонізація українського законодавства із правом Європейського Союзу, виконання необхідних вимог, приведення політичного та економічного життя країни до європейського зразку тощо. Тому європейський напрям геополітики відіграє визначальну роль в державному та суспільному житті України.

Проблеми європейських геополітичних орієнтацій України, її роль та місце в геополітичному просторі досліджувалися відомими вченими

¹ Студентка 1 курсу Інституту прокуратури та кримінальної юстиції Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого.

у різні історичні часи. Серед них М. Драгоманов, М. Грушевський, Д. Яворницький, Врублевський, В. Горбатенко, В. Дергачов, В. Кремень, І. Яковюк та інші.

Європейський Союз має стратегічний інтерес у тому, щоб Україна як європейська держава однозначно орієнтувалася на ЄС, оскільки вона має значний потенціал у різних сферах промисловості, сільському господарстві, лісництві тощо. Натомість ЄС міг би гарантувати Україні розбудову високих демократичних стандартів, розвиток економічної, соціальної та інших сфер.

Однією з основних умов євроінтеграції є необхідність гармонізації українського законодавства із правом ЄС. Для цього потрібно об'єднати різні правові сім'ї і перешкодою цьому процесу виступає те, що «важливою тенденцією розвитку правової системи є вимога відповідності правових явищ фактичним суспільним відносинам» [1, с. 29], але українські правовідносини суттєво відрізняються від західноєвропейських, тому і право спрямоване на їх врегулювання є різним. В цьому і полягає, на думку Сидоренко О. О., негативна риса гармонізації права: «при впровадженні західної моделі регулювання суспільних відносин за допомогою права практично не відбувається переробки і адаптації правових інститутів під національні умови» [2, с. 240], і я повністю погоджуюся із цією думкою, оскільки, дійсно, Україна запозичує європейські правові інститути, стандарти, установи, але вони не завжди відповідають нагальним потребам українського суспільства і держави в цілому.

Європейський вектор української геополітики визначає саму сутність не тільки зовнішнього, але і внутрішнього життя України.

Головним в процесі євроінтеграції фактором є ставлення українського народу до процесів, що відбуваються, до реформ. Вступ до ЄС передбачає, по-перше, створення демократичних європейських стандартів, що повністю усвідомлюється, сприймається та схвалюється українським населенням, по-друге, вирішення ряду моральних питань, а саме реформування культурного життя, своєрідна зміна свідомості, що не викликає підтримки в суспільстві через низку певних причин. Мова йде про легітимацію та легалізацію абортів, евтаназії та одностатевих шлюбів, скасування соціальних ролей, фактичну, а не лише юридичну, рівність чоловіка та жінки (адже за показниками заробітної плати жінок нижча, ніж у чоловіків, менша кількість жінок працює в органах державної влади,

порівняно з чоловіками), визнання всіх прав національних меншин (зараз лише на стадії законопроекту), свободу сімейних відносин від втручання держави та суспільства (українські пострадянські люди звикли до контролю та допомоги з боку держави) тощо. В процесі історичного розвитку на території України сформувалося суспільство, яке не сприймає перелічені вище особливості – це є однією з характерних рис українського менталітету, яку не можна, і на мою думку, не потрібно змінювати, оскільки будь-які реформи цієї сфери можуть нанести шкоди моральності, через певний час призвести до зміни власне менталітету та свідомості українського народу, а відтак зруйнувати націю як таку.

На думку багатьох дослідників, наприклад, Віннічука О. В. «Україна не зможе інтегруватися до Європейського Союзу, доки українське суспільство не почне інтегруватися в європейську систему цінностей. Адже розуміння громадянами цих цінностей та їхнього значення для кожного здатне запуснути процес масштабніший, аніж підписання угод чи договорів. Тобто, процес євроінтеграції знизу. Саме світогляд громадян, а не географічні межі, формують нині кордони європейського цивілізаційного простору» [3, с. 38].

Інше коло вчених вважають, що «повноцінна інтеграція України в європейський політичний, економічний, правовий і гуманітарний простір нерозривно пов'язана з реалізацією її національних інтересів. При цьому розвиток соціогуманітарної складової означає «пошук того загальнонаціонального компромісу стосовно історичного минулого і вироблення спільних поглядів на майбутнє, який має стати орієнтиром консолідованих зусиль усього українського суспільства» [4, с. 110].

Думкою наступних є те, що «надзвичайно важливим є усвідомлення, що «завдання полягає не в модернізації чи в удосконаленні, пристосуванні до чужих ідеологій, перекопіюванні чужих організаційних структур, менталітету, а в докорінній зміні існуючої системи» [5, с. 108].

Тому в ході євроінтеграції постає важливе питання: або змінювати всю систему цінностей, увесь менталітет українців відповідно до європейських орієнтирів, або намагатися узгодити європейські цінності з українським життям, або, можливо, нашій державі варто шукати власні шляхи розвитку правової системи, економічної, політичної, соціальної та культурної сфер?

Таким чином, беручи до уваги географічне розташування України, історію нашої держави, загальну культуру і філософію сприйняття сус-

пільних цінностей, можна зробити висновок, що українці цілком природно орієнтуються передусім на ЄС. В ході цього процесу виникло дві основних проблеми: по-перше, на шляху гармонізації законодавства: правові системи не будуть об'єднані поки «не будуть усунуті позаправові фактори і не буде подолане протистояння національних інтересів» [6, с. 226–237]; по-друге, на шляху сприйняття цінностей, адже «європейський вибір України потребує відповідних змін не тільки у правовій системі держави, а й у правовому мисленні населення країни для досягнення цієї мети» [7, с. 248]. З огляду на зазначене вище, можна зробити висновок, що процес євроінтеграції України пройде успішно в тому разі, якщо західноєвропейські правові інститути, норми права, стандарти суспільного життя будуть адаптовані відповідно до потреб українського народу. Тому лише після подолання певних перешкод, Україна перейде на наступний етап євроінтеграції і розпочне відігравати ще більш значну роль у світових геополітичних процесах.

Література:

1. Хаустова М. Г. Національна правова система за умов розбудови правової демократичної державності в Україні / М. Г. Хаустова. – Х. : Право, 2008. – 160 с.
2. Сидоренко О. О. Сучасні тенденції розвитку правової системи в умовах глобалізації / О. О. Сидоренко // Актуальні проблеми сучасного міжнародного права : зб. наук. ст. за матеріалами І Харк. міжнар.-прав. читань, присвяч. пам'яті проф. М. В. Яновського і В. С. Семенова, Харків, 27 листоп. 2015 р. : у 2 ч. – Харків, 2015. – Ч. 1. – С. 234–241.
3. Особливості трансформації політичних цінностей українського суспільства у постреволюційний період / О. В. Віннічук // Вісник Дніпропетровського університету – 2015 – № 1 – С. 33–40.
4. Розпутенко І. В. До питання про ідеологію державного управління в Україні / І. В. Розпутенко // Наукові розвідки з державного та муніципального управління. – 2011. – Вип. 2. – С. 136–145.
5. Трощинський В. П. Соціогуманітарні пріоритети суспільного розвитку України / В. П. Трощинський, В. А. Скуратівський // Вісн. НАДУ. – 2013. – № 3. – С. 106–113.
6. Яковюк І. В. Правові основи європейської інтеграції та її вплив на державно-правовий розвиток України : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.01; 12.00.11 / Іван Васильович Яковюк. – Х., 2014. – 476 с.

7. Сидоренко О. О. Рішення Європейського суду з прав людини як джерело права України / О. О. Сидоренко // Проблеми законності : зб. наук. пр. – Харків, 2015. – Вип. 129. – С. 242–250.

Науковий керівник: канд. юрид. наук, асистент кафедри теорії держави і права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого О. О. Сидоренко

А. В. Феняк¹

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЕРЖАВНОГО СУВЕРЕНІТЕТУ ДЕРЖАВ – ЧЛЕНІВ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Однією з найбільш актуальних і складних проблем в «інтеграційних» міжнародних об'єднаннях є питання про державний суверенітет. У конституціях йдеться про можливість відмови або обмеження державного суверенітету, передачу його частини об'єднанню при вступі до міжнародної організації (при цьому в окремих Конституціях взагалі відсутні норми регулюючі такі відносини) [1, ст. 295].

Проблематика державного суверенітету потребує постійної уваги з боку науковців. Особливої актуальності вона набуває на сучасному етапі державно-правового розвитку, що характеризується зростання взаємозалежності держав [2, ст. 18].

Визначення особливостей реалізації суверенітету в умовах членства держави у складних міждержавних організаціях є актуальною проблемою, стосовно розв'язання якої юридичною наукою і практикою досі не вироблено універсального підходу. Конституційний принцип державного суверенітету, що передбачає невідчужуваність держави будь-якій іншій владі як усередині країни, так і за її межами, в епоху Новітнього часу традиційно розглядався як фундаментальна вимога щодо забезпечення світового правопорядку [2, ст. 20].

Можна погодитись з твердженням, що «готовність держави на суттєве звуження зовнішнього суверенітету заради європейської інтеграції невіддільна від глибокого усвідомлення того, що політичний, економічний та культурний прогрес йде поряд з міжнародною співпрацею. Передача внутрішніх справ на міжнаціональний та навіть наднаціональний рівень є необхідним внеском держави у справу зміцнення міжнародного